

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Krakowie

LKR.410.2.3.2025

Pan Sławomir Dziadkiewicz
Prezes Zarządu
Fundacja Oświatowa
im. ks. Stanisława Konarskiego
ul. Akacyjowa 5, 31-466 Kraków

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

P/25/063 Rządowy Program Fundusz Młodzieżowy na lata 2022-2033

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Fundacja Oświatowa im. ks. Stanisława Konarskiego, ul. Akacyjowa 5, 31- 466 Kraków ¹
Kierownik jednostki kontrolowanej	Sławomir Dziadkiewicz, Prezes Zarządu od 14 czerwca 2019 r.
Zakres przedmiotowy kontroli	Wnioskowanie o dotacje, realizacja i rozliczanie umów o dotacje projektów finansowanych ze środków otrzymanych w ramach Rządowego Programu Fundusz Młodzieżowy na lata 2022-2033 oraz efekty udzielonego wsparcia.
Okres objęty kontrolą	Lata 2022-2025 (do 18 kwietnia 2025 r.), z wykorzystaniem dowodów sporządzonych przed tym okresem, a dotyczących okresu objętego kontrolą.
Podstawa prawna podjęcia kontroli	art. 2 ust. 3 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ²
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Krakowie
Kontroler	Maciej Sarliński, specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LKR/24/2025 z 28 stycznia 2025 r.

(akta kontroli str. 1-4)

¹ Dalej: *Fundacja*.

² Dz. U. z 2022 r. poz. 623, dalej: *ustawa o NIK*.

II. Ocena ogólna³ kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

Fundacja była uprawniona do realizacji zadania publicznego pn. Młodzi samorządowcy w akcji! w ramach Rządowego Programu Fundusz Młodzieżowy na lata 2022-2033⁴. W trakcie pierwszego z trzech lat tego projektu wystąpił jednak szereg nieprawidłowości.

Fundacja była podmiotem uprawnionym do udziału w naborze na operatorów projektów w ramach Programu i przedstawiła ofertę, która zawierała wymagane i prawdziwe informacje.

Fundacja pełniła funkcję Operatora zadań Programu w Priorytecie 1 *Aktywizacja młodzieży w samorządach w województwie małopolskim*. Zgodnie z ofertą i umową w sprawie powierzenia tego zadania przez Narodowy Instytut Wolności – Centrum Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego⁵, w 2024 r. Fundacja przeprowadziła dwa nabory w celu wyłonienia grantobiorców i udzieliła dotacji w założonym na ten rok wymiarze. Z wszystkimi 14 grantobiorcami wyłoniętymi w zorganizowanych konkursach, zawarto pisemne umowy i terminowo wypłacono granty na realizację projektów. Poziom realizacji wskaźników rezultatu przewidzianych w pierwszym roku realizacji zadania wyniósł 99,55%. Zwraca przy tym uwagę, że w wyniku realizacji zadania w 2024 r. nie powstała żadna rada młodzieżowa. W ocenie Najwyższej Izby Kontroli działania Fundacji w pozostałych dwóch latach, powinny w większym stopniu dążyć do zwiększenia liczby rad młodzieżowych przy jednostkach samorządu terytorialnego, co jest jednym z głównych celów Programu.

W trakcie wykonywania przez Fundację zadania w 2024 r., w ocenie Najwyższej Izby Kontroli wystąpiły nieprawidłowości, które nie wpłynęły bezpośrednio na poziom osiągniętych rezultatów, jednak zaburzyły transparentność postępowań o minigranty i konkurencyjność wyboru ekspertów. Wbrew postanowieniom regulaminu konkursu grantowego Edycji 2024 postępowanie konkursowe przeprowadzono bez udziału komisji konkursowej, a to ona - po uwzględnieniu ocen ekspertów - powinna zdecydować o przyznaniu grantów, które 14 beneficjentom w wysokości 144 tys. zł przyznał Zarząd Fundacji. W sposób nieuprawniony i sprzeczny z regulaminem zakończono przed czasem nabór dodatkowy na minigranty w Ścieżce 1, przyznając 11 tys. zł dotacji pierwszemu podmiotowi, którego wniosek wpłynął, podczas gdy do końca konkursu pozostało jeszcze siedem dni. Nie zapewniono też zasady konkurencyjności przy zatrudnieniu ekspertów ds. młodzieżowych rad i samorządów, których wynagrodzenie w 2024 r. wynosiło 44,5 tys. zł i stanowiło 18,8% dotacji wykorzystanej w tym roku na realizację zadania.

Fundacja, zgodnie z wymogami umowy z NIW-CRSO, prowadziła wyodrębnioną dla dotowanego zadania ewidencję księgową. Szczegółowa analiza 195,5 tys. zł z 240 tys. zł środków rozliczonych przez Fundację na zadanie w 2024 r. wykazała, że były one związane z zadaniem, przy czym zastrzeżenia Najwyższej Izby Kontroli budzi niezgodny z wymogami ustawy z 29 września 1994 r. o rachunkowości⁶ opis dowodów księgowych na kwotę 40,46 tys. zł.

Biorąc pod uwagę realizację przez Fundację przedmiotowego zadania publicznego do 2026 r., należy większą uwagę zwrócić na spełnianie jego wszystkich wymogów formalnych, gdyż ich niezachowanie może powodować wątpliwości, co do prawidłowości podejmowanych działań i gospodarnego

³ Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej. W niniejszym wystąpieniu pokontrolnym zastosowano ocenę opisową.

⁴ Dalej: *Program* lub *RP Fundusz Młodzieżowy*.

⁵ Dalej: *NIW* lub *NIW-CRSO*

⁶ Dz.U. z 2023 r. poz. 120, dalej: *ustawa o rachunkowości*.

wykorzystania środków publicznych. Zgodnie z zawartą z NIW-CRSO umową w sprawie powierzenia zadania publicznego, Fundacja ma wykorzystać jeszcze 558,8 tys. zł dotacji w 2025 r. i 410,2 tys. zł w 2026 r.

Sprawozdanie częściowe z realizacji zadania w 2024 r. Fundacja złożyła terminowo, a niewykorzystaną część dotacji zwrócono na konto NIW. Zawarte w sprawozdaniu dane o stanie realizacji zadania i osiągniętych rezultatach były zgodne ze stanem faktycznym.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny cząstkowej⁷ kontrolowanej działalności

OBSZAR Wnioskowanie o dotacje, realizacja i rozliczanie umów o dotacje projektów finansowanych ze środków otrzymanych w ramach Rządowego Programu Fundusz Młodzieżowy na lata 2022-2033 oraz efekty udzielonego wsparcia

Opis stanu faktycznego

1. Fundacja pełniła na terenie województwa małopolskiego rolę Operatora⁸ w ramach Priorytetu 1 RP Fundusz Młodzieżowy – Edycja 2024, w wyniku konkursu przeprowadzonego przez NIW we wrześniu 2023 r.

(akta kontroli str. 32-127, 1871-1873)

Fundacja była podmiotem uprawnionym do udziału w konkursie o dotację na realizację projektu finansowanego ze środków publicznych w ramach Programu, gdyż spełniała warunki określone w części A pkt I. 4 Regulaminu Programu Edycja 2024. Fundacja posiadała status organizacji pożytku publicznego, a w jej statucie zawarto zapisy dotyczące prowadzenia działalności polegającej m.in. na wspomaganiu dzieci i młodzieży w zdobywaniu wiedzy i kształtowaniu właściwych postaw moralnych.

Fundacja 24 września 2023 r. złożyła ofertę w konkursie Edycji 2024 Programu, tj. w terminie określonym przez NIW-CRSO w ogłoszeniu o naborze wniosków. Oferta dotyczyła realizacji zadań w ramach Priorytetu 1 *Aktywizacja młodzieży w samorządach*.

(akta kontroli str. 128-164, 1818-1832)

Fundacja na dzień składania oferty nie zalegała z opłacaniem należności z tytułu zobowiązań podatkowych i składek na ubezpieczenia społeczne oraz nie znajdowała się w rejestrze podmiotów wykluczonych z możliwości otrzymania środków przeznaczonych na realizację programów finansowanych z udziałem środków europejskich. Dane zawarte w ofercie odpowiadały informacjom w Krajowym Rejestrze Sądowym.

(akta kontroli str. 195-209)

⁷ Oceny cząstkowe to oceny działalności w poszczególnych obszarach badań kontrolnych. Ocena cząstkowa może być sformułowana jako ocena pozytywna, ocena negatywna albo ocena w formie opisowej.

⁸ Organizacja pozarządowa lub podmiot wymieniony w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2023 r. poz. 571), która miała przeprowadzić konkurs dotacyjny w ramach regrantingu z wykorzystaniem Funduszu Młodzieżowego.

Oferta Fundacji otrzymała w konkursie 92 punkty i trafiła na listę rezerwową podmiotów niezakwalifikowanych do realizacji projektu w ramach Programu. Decyzją nr 1 z 23 kwietnia 2024 r. Dyrektora NIW-CRSO zarekomendowano, aby w ramach uwolnionych środków RP Program Młodzieżowy, Edycja 2024 r. przekazać Fundacji 1 204 580 zł. Fundację zakwalifikowano do udziału w Programie, jak wskazano w uzasadnieniu decyzji - ze względu na znajomości specyfiki województwa małopolskiego w zakresie kształtowania polityki młodzieżowej oraz wysoką ocenę punktową przyznaną przez zewnętrznych ekspertów, co miało wskazywać na potencjał organizacji do realizacji przedsięwzięcia.

(akta kontroli str. 1871-1874)

2.1. Umowę o realizację zadania publicznego zleconego za 1 204 580 zł, w ramach Programu pn. *Młodzi samorządowcy w akcji!* Fundacja zawarła z NIW-CRSO 5 czerwca 2024 r. Czas realizacji zadania określono na:

- od 3 czerwca 2024 r. do 31 grudnia 2024 r. - 235 580 zł,
- od 1 stycznia 2025 r. do 31 grudnia 2025 r. - 558 750 zł,
- od 1 stycznia 2026 r. do 30 września 2026 r. - 410 250 zł.

Fundacja zobowiązała się do wniesienia 20 000 zł wkładu osobowego o wartości: 4800 zł w 2024 r., 8800 zł w 2025 r. i 6400 zł w 2026 r. Wartość całkowita zadania wynosiła więc 1 224 580 zł. Celem zadania było zwiększenie zaangażowania młodzieży w życie publiczne przez wsparcie inicjatyw młodzieżowych, wzrost ich znaczenia w życiu publicznym oraz ich wzmocnienie instytucjonalne. W tym celu Fundacja zobowiązała się do przeprowadzenia rekrutacji grantobiorców, udzielania grantów, wsparcia i coachingu, zorganizowania konferencji podsumowującej projekt, działań promujących, wydania broszur informacyjnych, zapewnienia obsługi administracyjnej, a także prowadzenie działań monitorujących i ewaluacyjnych. W ramach Ścieżki 1 *Tworzenie i aktywizacja rad młodzieżowych* przewidziano dotacje do 11 tys. zł dla rad młodzieżowych, a w Ścieżce 2 *Aktywizacja samorządów uczniowskich i studenckich* dotacje do 10 tys. zł dla samorządów uczniowskich i studenckich. Integralną częścią umowy zawartej z NIW była oferta (wniosek) złożona w ramach konkursu, zawierająca szczegółową kalkulację kosztów, opis działań oraz plan i harmonogram ich realizacji.

Fundacja dwukrotnie (7 i 13 listopada 2024 r.) wnioskowała do NIW-CRSO o zawarcie aneksu do umowy z 5 czerwca 2024 r. Wnioski dotyczyły zmiany opisu działań promujących projekt w planie i harmonogramie oraz zmiany nazwy kosztu dot. promocji. NIW-CRSO wyraził zgodę na proponowane zmiany i 4 grudnia 2024 r. zawarto aneks do umowy w proponowanym przez Fundację zakresie.

(akta kontroli str. 32-164,1818-1832)

W 2024 r. Fundacja przeprowadziła dwa konkursy grantowe, w wyniku których 14 podmiotom udzielono grantów. Nabór na realizatorów

projektów/grantobiorców ogłoszono 26 sierpnia 2024 r. (konkurs główny)⁹ i 15 października 2024 r. (konkurs dodatkowy)¹⁰ na stronie internetowej Fundacji, załączając dokumentację konkursową taką jak regulamin konkursu, wnioski, karty oceny formalnej i merytorycznej oraz podręcznik projektu *Młodzi samorządowcy w akcji!*. Wyniki konkursów ogłoszono również na stronie internetowej Fundacji w dniach 14 października 2024 r. (konkurs główny) i 25 października 2024 r. (konkurs dodatkowy).¹¹

W dniach od 5 lutego 2025 r. do 7 marca 2025 r. Fundacja prowadziła nabór wniosków grantowych w ramach II Konkursu Grantowego Edycja 2025.¹²

(akta kontroli str. 238-1415, 1818-1832)

W celu wyłonienia w 2024 r. grantobiorców¹³ (realizatorów projektów) Fundacja opracowała Regulamin Konkursu Grantowego Edycja 2024 w ramach projektu „Młodzi samorządowcy w akcji!” realizowanego przez Fundację Oświatową im. ks. Stanisława Konarskiego¹⁴. W regulaminie tym ustalono m.in. wymogi formalne stawiane wnioskodawcom, sposób naboru wniosków, wzór wniosku o grant, wzór kart oceny formalnej i oceny merytorycznej, wzór umowy o powierzenie grantu i wzór budżetu projektu. Dla naboru wszczętego 5 lutego 2025 r. Fundacja opracowała nową wersję regulaminu.

Wnioski grantowe miały być najpierw oceniane pod względem formalnym, a następnie przez ekspertów pod względem merytorycznym. Dla każdego z 14 wniosków, sporządzono karty oceny formalnej i merytorycznej.

Dla naborów przeprowadzanych w I kwartale 2025 r., Fundacja umieściła na stronie internetowej Podręcznik dla ubiegających się o dotację i realizujących małe granty w ramach projektu *Młodzi samorządowcy w akcji!* - Edycja 2025.¹⁵

(akta kontroli str. 238-1415)

Środki finansowe były przekazywane realizatorom projektów w terminie nie dłuższym niż 14 dni, licząc od dnia zawarcia z nimi umowy, zgodnie z wymogami umowy zawartej z NIW-CRSO.

(akta kontroli str. 251-1280, 1795-1799)

⁹<https://oswiatowa.pijarzy.pl/mlodzi-samorzadowcy-w-akcji-startuje-nabor-wnioskow/> - dostęp na 17 kwietnia 2025 r.

¹⁰<https://oswiatowa.pijarzy.pl/mlodzi-samorzadowcy-w-akcji-wystartowal-dodatkowy-konkurs-dla-mlodziezowych-rad/> - dostęp na 17 kwietnia 2025 r.

¹¹<https://oswiatowa.pijarzy.pl/mlodzi-samorzadowcy-w-akcji-wyniki-i-konkursu-grantowego/> i <https://oswiatowa.pijarzy.pl/mlodzi-samorzadowcy-w-akcji-wyniki-konkursu-dodatkowego/> - dostęp na 17 kwietnia 2025 r.

¹²<https://oswiatowa.pijarzy.pl/mlodzi-samorzadowcy-w-akcji-startuje-nabor-wnioskow-w-ii-konkursie-grantowym/> - dostęp na 17 kwietnia 2025 r.

¹³ Organizacja pozarządowa lub podmiot wymieniony w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, która mogła ubiegać się o przyznanie mikrodotacji na realizację projektu, dzięki któremu konkretna grupa nieformalna miała możliwość realizacji lokalnego przedsięwzięcia. Patron, który otrzymał mikrodotację na wsparcie realizacji lokalnego przedsięwzięcia przez grupę nieformalną to realizator projektu, o którym mowa w art. 2 pkt. 6 ww. ustawy. W naborze wniosków grantowych przeprowadzonym przez Fundację określono, że zarówno grupy formalne jak i nieformalne mogą wziąć udział w realizacji projektów wyłącznie poprzez patrona.

¹⁴ Dalej: *regulamin lub regulamin konkursu*

¹⁵ <https://oswiatowa.pijarzy.pl/informacje-o-projekcie/> - dostęp na 17 kwietnia 2025 r.

W regulaminie konkursu określono, że przedstawiciele Fundacji odbędą wizyty monitorujące w miejscach realizacji wybranych projektów. Nie określono jednak formy tych wizyt. W umowach zawartych z grantobiorcami, zawarto natomiast ogólne zapisy dotyczące prawa do kontroli przez Fundację projektów w trakcie ich trwania lub po ich zakończeniu. Prawo kontroli przysługiwało upoważnionym przez Fundację osobom w siedzibie grantobiorcy jak i w miejscu realizacji projektu. Prezes i Wiceprezes Zarządu Fundacji wyjaśnili, że eksperci ds. rad młodzieżowych oraz ds. wsparcia samorządów przeprowadzali wizytacje 13 z 14¹⁶ projektów realizowanych w ramach przyznanych grantów. Wizytacje miały być realizowane osobiście jak i poprzez łączenie on-line z grantobiorcami. *W trakcie wizytacji eksperci uczestniczyli w wydarzeniach realizowanych przez grantobiorców, oceniali merytoryczną poprawność realizacji małych grantów, m.in. sprawdzając listy obecności, dokonane zakupy, prowadzenie wydarzeń, poprawność wykonywania obowiązku informacyjnego.* Wyniki wszystkich wizytacji miały wskazywać na poprawność realizacji małych grantów, ujawniały zaangażowanie organizacji młodzieżowych, w tym młodzieży w wieku 15-19 lat, a także zaangażowanie patronów.

Fundacja nie sporządzała dokumentacji z przeprowadzonych wizyt monitorujących związanych z merytoryczną oceną realizacji projektów. Z wizyt monitorujących sporządzono jedynie dokumentację fotograficzną.

(akta kontroli str. 238-250, 1461-1466, 1818-1832)

Prezes i Wiceprezes Zarządu Fundacji wyjaśnili, że Fundacja nie przeprowadzała kontroli u podmiotów realizujących granty, których możliwość przeprowadzenia przewidywały umowy zawarte z grantobiorcami. Wynikało to z faktu, że zrealizowane wizyty monitorujące oraz analiza sprawozdań i dokumentacji nie wzbudzała wątpliwości, co do poprawności realizacji projektów. Ponadto, regulamin konkursu grantowego jedynie wskazywał na możliwość, a nie konieczność przeprowadzenia kontroli. Przedstawiciele Zarządu wskazali również, że Fundacja ma pięć lat na przeprowadzenie kontroli u grantobiorcy w przypadku pojawienia się wątpliwości, co do trwałości rezultatów projektu czy przechowywania dokumentacji.

(akta kontroli str. 1461-1466)

W ramach konkursów przeprowadzonych przez Fundację w 2024 r. wyłoniono 14 grantobiorców, z którymi podpisano umowy. W ramach Ścieżki 1 przewidzianej dla rad młodzieżowych zawarto umowy z pięcioma podmiotami, a Ścieżki 2 dla samorządów uczniowskich i studenckich z dziewięcioma. Fundacja zawarła w umowach z realizatorami projektów zapisy dotyczące:

- wykorzystania otrzymanych grantów zgodnie z celem na jaki je przyznano i do ponoszenia wydatków zgodnie z wnioskiem grantowym i budżetem projektu;
- obowiązków sprawozdawczych. Sprawozdanie końcowe miały być składane przez grantobiorców w terminie 14 dni od zakończenia projektów, ale nie później niż do 20 grudnia 2024 r. Fundacja mogła też wezwać grantobiorcę

¹⁶ Realizację projektu S2/11/2024 NIK zweryfikowała poprzez uzyskanie informacji w trybie art. 29 ust. 1 pkt 2 lit. f ustawy o NIK.

- do złożenia sprawozdania częściowego w terminie 14 dni. Fundacja była odpowiedzialna za akceptację sprawozdań z realizacji projektów;
- poddania się kontroli przez Fundację, NIW-CRSO oraz inne uprawnione podmioty;
 - przechowywania dokumentacji związanej z realizacją projektu przez okres pięciu lat od jego zakończenia.

W umowach z grantobiorcami nie zawarto wprost zapisów dotyczących zobowiązania realizatorów projektów do niepobierania świadczeń pieniężnych od odbiorców realizowanych przez nich projektów oraz zapisów dotyczących obowiązku udostępniania dokumentacji do NIW-CRSO w ramach kontroli, na zasadach określonych dla Operatorów projektów, co opisano w sekcji Stwierdzone nieprawidłowości.

(akta kontroli str. 251-1280, 1795-1799)

Sprawozdania ze wszystkich udzielonych 14 grantów zostały zaakceptowane przez Fundację. Do każdego sprawozdania wypełniane były karty pomocnicze, zawierające m.in. wskazania elementów do sprawdzenia, ocenę oraz ewentualne uwagi sprawdzającego. Na kartach pomocniczych była wskazana osoba weryfikująca sprawozdanie wraz z datą jego dokonania (w jednej brak informacji o osobie weryfikującej sprawozdanie). Karty nie były podpisywane przez osoby weryfikujące sprawozdania. Zatwierdzenie sprawozdań zostało stwierdzone pismem i podpisane przez Prezesa i Wiceprezes Fundacji.

Eksperti ds. rad młodzieżowych oraz ds. wsparcia samorządów weryfikowali i oceniali sprawozdania etapami. Pierwszym etapem było wysłanie wiadomości mailowych do patronów-grantobiorców zawierające zindywidualizowane linki do sprawozdań dla każdego małego grantu, wraz z informacją jakie dokumenty merytoryczne, kadrowe i finansowe mają zostać załączone w formie elektronicznej do wskazanych folderów. Drugim etapem była weryfikacja sprawozdania w formie elektronicznej oraz załączonych dokumentów. Trzecim etapem było wezwanie mailowe do uzupełnienia lub przesłanie informacji mailowej o akceptacji wersji elektronicznej sprawozdania oraz wskazówek jakie dokumenty należy przesłać wraz ze sprawozdaniem w wersji papierowej. Ostatnim etapem była akceptacja sprawozdania przesłanego przez patrona w wersji papierowej.

(akta kontroli str. 1461-1518)

W umowie z NIW, Fundacja zobowiązała się do niepobierania świadczeń pieniężnych od odbiorców zadania oraz realizatorów projektów-grantobiorców. W złożonym sprawozdaniu częściowym z realizacji zadania publicznego wskazano, że w trakcie realizacji zadania nie pobierano żadnych świadczeń pieniężnych. W ewidencji finansowo-księgowej zadania publicznego, nie ujęto operacji finansowych wskazujących na pobranie środków od podmiotów trzecich.

(akta kontroli str. 32-39, 1416-1417, 1807-1832)

2.2. Na realizację zadań planowanych w terminie od 3 czerwca 2024 r. do 31 grudnia 2024 r. dotacja Fundacji wynosiła 235 580 zł. NIW przekazał te środki

w pełnej wysokości 12 czerwca 2024 r. Fundacja była jedynym posiadaczem rachunku bankowego na który NIW-CRSO przelał środki dotacji.

(akta kontroli str. 32-39, 1281, 1800-1804, 165, 1818-1832)

2.3. W ofercie określono, że następujące działania będą realizowane przez Fundację i pracowników przez nią zatrudnionych, przy udziale podmiotów trzecich:

- *Małe granty* miały być realizowane również przez rady młodzieżowe i grantobiorców(patronów);
- *Obsługa administracyjna* miała być realizowana przez biuro rachunkowe w zakresie prowadzenia spraw księgowo-kadrowych;
- *Działania promujące projekt* miały być realizowane dodatkowo przez wolontariusza ds. promocji projektu i firmę graficzną zajmującą się opracowaniem i wydrukiem materiałów graficznych;
- *Wydanie broszury informacyjnej* miało zostać zrealizowane przy udziale firmy graficznej.

(akta kontroli str. 128-164)

2.4. Obsługa księgowo-kadrowa projektu *Młodzi samorządowcy w akcji!* została zapewniona przez współpracujące z Fundacją biuro rachunkowe, na mocy aneksu do umowy na prowadzenia księgi handlowej i obsługę płacowo kadrową. Prowadzono wyodrębnioną ewidencję finansowo-księgową i ewidencję księgową zadania publicznego.

Szczegółową analizą objęto wydatki na kwotę 195 483,51 zł¹⁷, co stanowi 81,45 % rozliczonych kosztów dotowanego zadania w 2024 r., w tym koszty 14 grantów w kwocie 143 990,99 zł, wynagrodzenia dla eksperta ds. wsparcia młodzieżowych rad w wysokości 22 246,26 zł, wynagrodzenia eksperta ds. wsparcia samorządów w wysokości 22 246,26 zł, oraz wynagrodzenie ekspertów do oceny wniosków w wysokości 7000 zł.

(akta kontroli str. 1416-1458, 1807-1817)

Wśród badanych dowodów księgowych dotyczących wydatków w łącznej wysokości 40 460 zł stwierdzono przypadki ich nieopisania zgodnie z wymogami ustawy o rachunkowości i umowy z NIW, co opisano w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

Wydatki objęte badaniem były przewidziane w budżecie, nie stwierdzono poniesienia wydatków na cele niezwiązane z zadaniem publicznym.

(akta kontroli str. 210-230, 1416-1458, 1807-1817)

2.5. Fundacja złożyła sprawozdanie częściowe za 2024 r. 23 stycznia 2025 r., tj. w terminie określonym w umowie z NIW-CRSO. W ramach otrzymanej w 2024 r. pierwszej transzy dotacji wydatkowano i rozliczono 99,84% środków. Niewykorzystaną dotację w wysokości 380,38 zł zwrócono 13 stycznia 2025 r.

¹⁷ Próba wybrana metodą osądu kontrolera.

W ramach dotacji rozliczono wydatki na kwotę 235 199,62 zł z 235 580 zł przekazanych przez NIW-CRSO.

Suma wszystkich kosztów realizacji zadania (z uwzględnieniem wkładu osobowego Fundacji w wysokości 4800 zł) wyniosła 239 999,62 zł z założonych 240 380 zł. I tak:

- w ramach Ścieżki 1 wydatkowano 88 211,84 zł z 88 000 zł przewidzianych w kosztorysie, w tym:
 - a) 54 991,97 zł na granty;
 - b) 6 097,58 zł na działania promujące projekt;
 - c) 27 122,29 zł na wsparcie i coaching dla młodzieżowych rad oraz ocenę wniosków w ramach grantów;
- w ramach Ścieżki 2 wydatkowano 123 408,90 zł z 124 000 zł przewidzianych w kosztorysie, w tym:
 - a) 88 999,02 zł na granty;
 - b) 6 096,94 zł na działania promujące projekt;
 - c) 28 312,94 zł na wsparcie i coaching dla młodzieżowych rad oraz ocenę wniosków w ramach grantów;
- 19 189,40 zł na koszty administracyjne;
- 9 189,48 zł na rozwój instytucjonalny.

Udział kwoty wydatkowanej na małe granty w stosunku do wysokości rozliczonej dotacji (235 199,62 zł) wyniósł 61,22 % z planowanych 61,55 %.

Udział kosztów rozwoju instytucjonalnego w całkowitych kosztach rozliczonej dotacji wyniósł 3,83 % w stosunku do założonych 3,74 %.

Udział kosztów administracyjnych w całkowitych kosztach rozliczonej dotacji wyniósł 8 % z założonych 8,06 %.

W toku realizacji zadania Fundacja nie uzyskała przychodów z tytułu odsetek od środków z NIW zgromadzonych na rachunku bankowym.

(akta kontroli str. 166-186)

W 2024 r. Fundacja przeprowadziła konkurs dotacyjny w ramach projektu *Młodzi samorządowcy w akcji!* dla Ścieżki 1 i 2 oraz konkurs dodatkowy dla Ścieżki 1. Wnioski dla obu ścieżek mogły być składane w terminie od 26 sierpnia 2024 r. do 30 września 2024 r. Nabór dodatkowy był realizowany w terminie od 15 października do 31 października 2024 r. Umowy w naborze głównym były zawierane z grantobiorcami w okresie od 16 października do 31 października 2024 r. Umowę z grantobiorcą w naborze dodatkowym zawarto 25 października 2024 r. pomimo, że konkurs dodatkowy miał trwać do 31 października 2024 r., co opisano w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

W konkursie głównym w 2024 r. w ramach Ścieżki 1 pozytywnie oceniono cztery wnioski, którym przyznano łącznie dotacje na kwotę 44 000 zł, natomiast w ramach Ścieżki 2 pozytywnie oceniono dziewięć wniosków, dofinansowanych na 89 000 zł. W ramach naboru dodatkowego wyłoniono jednego grantobiorcę w Ścieżce 1, któremu przyznano 11 000 zł dotacji. W sumie w ramach Ścieżki 1

złożono sześć wniosków z których jeden nie przeszedł oceny formalnej¹⁸, a pozostałe zostały zakwalifikowane do zawarcia umów grantowych. W ramach Ścieżki 2 złożono 12 wniosków, z których dwa nie przeszły oceny formalnej¹⁹, jeden nie uzyskał pozytywnej oceny merytorycznej²⁰, a pozostałe zakwalifikowano do zawarcia umów grantowych.

Ze wszystkimi grantobiorcami Fundacja zawarła pisemne umowy o powierzenie grantu w okresie od 16 października 2024 r. do 31 października 2024 r. w których określono m.in. przedmiot umowy, sposób realizacji projektu, zasady przekazania środków, wymogi co do dokumentacji finansowo-księgowej, obowiązki i uprawnienia informacyjne, zasady kontroli projektu, obowiązki sprawozdawcze oraz zapisy dotyczące zwrotu środków finansowych. Według regulaminu konkursu grantowego, wszystkie realizowane projekty miały trwać co najmniej dwa tygodnie, do maksymalnie dwóch miesięcy i rozpoczynać się nie wcześniej niż 14 października 2024 r., a kończyć nie później niż 14 grudnia 2024 r. Na wniosek grantobiorcy, Fundacja mogła wyrazić zgodę na wydłużenie realizacji projektu. Według złożonych sprawozdań, wszystkie projekty były realizowane w terminie określonym regulaminem konkursu.

(akta kontroli str. 252-1280,1795-1799)

Oferty złożone w konkursie przez grantobiorców były poddawane ocenie formalnej przez jednego eksperta (eksperta ds. wsparcia rad młodzieżowych lub eksperta ds. wsparcia samorządów w Fundacji), a następnie przez dwóch ekspertów ds. oceny wniosków, którzy dokonywali oceny merytorycznej. Do każdego wniosku grantowego sporządzono kartę oceny formalnej oraz dwie karty ocen merytorycznych. Eksperti ds. oceny wniosków oprócz ich oceny i przyznawania wartości punktowych, mieli również decydować o wysokości dotacji, która była udzielana grantobiorcy. Fundacja nie powołała komisji konkursowej odpowiedzialnej za przyznawanie dotacji, co opisano w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*. W sześciu przypadkach udzielono dotacji w kwotach różniących się od wskazań ekspertów zamieszczonych w kartach oceny merytorycznej. W umowach:

- nr S1/01/2024 z 17 października 2024 r. przyznano grantobiorcy 11 000 zł dotacji. Jeden z ekspertów w karcie oceny merytorycznej wniosku grantowego jako kwotę przyznanej dotacji wskazał 3 tys. zł (tj. poniżej wartości minimalnej wynikającej z regulaminu konkursu grantowego) a drugi z ekspertów przyznał 11 tys. zł;
- nr S2/12/2024 z 21 października 2024 r. przyznano grantobiorcy 10 000 zł dotacji. Dwóch ekspertów w karcie oceny merytorycznej wniosku grantowego jako kwotę przyznanej dotacji wskazało 9994 zł;
- nr S2/11/2024 z 17 października 2024 r. przyznano grantobiorcy 10 000 zł dotacji. Jeden z ekspertów w karcie oceny merytorycznej wniosku

¹⁸ Termin realizacji projektu był niezgodny z regulaminem.

¹⁹ W jednym z wniosków termin realizacji projektu był niezgodny z regulaminem, natomiast w drugim nie przedstawiono budżetu projektu oraz termin i miejsce jego realizacji były niezgodne z regulaminem.

²⁰ Wniosek nie otrzymał liczby punktów w ocenie formalnej, kwalifikującej go do zawarcia umowy grantowej.

- grantowego jako kwotę przyznanej dotacji wskazał 8546,94 zł, a drugi przyznał 10 tys. zł;
- nr S2/10/2024 z 22 października 2024 r. przyznano grantobiorcy 9 000 zł dotacji. Jeden ekspert w karcie oceny merytorycznej wniosku grantowego jako kwotę przyznanej dotacji wskazał kwotę 8200 zł, a drugi 9900 zł;
 - nr S2/05/2024 z 17 października 2024 r. przyznano grantobiorcy 10 000 zł dotacji. Dwóch ekspertów w kartach oceny merytorycznej wniosku grantowego jako kwotę przyznanej dotacji wskazało 9800 zł;
 - nr S2/07/2024 z 22 października 2024 r. przyznano grantobiorcy 10 000 zł dotacji w wysokości. Dwóch ekspertów w kartach oceny merytorycznej wniosku grantowego jako kwotę przyznanej dotacji wskazało 9993 zł.

(akta kontroli str. 1334-1415,1795-1799)

Prezes i Wiceprezes wyjaśnili, że *przed zatwierdzeniem przez Zarząd wyników konkursu grantowego 2024 odbyło się w dn. 14.10.2024r. spotkanie on-line Ekspertów oceniających wnioski wraz z Ekspertem ds. młodzieżowych rad i ds. samorządów podczas, którego zostały omówione ewentualne rozbieżności w ocenach wniosków (projekty S1/01/2024, a także S2/10/202, S2/11/2024). Po omówieniu Eksperci ds. oceny wniosków podjęli wspólna decyzję dotyczącą kwot grantów. Jeden z Ekspertów w nawiązaniu do karty oceny merytorycznej zastrzegł warunek przyznania dotacji w kwocie 11000,00 zł dla projektu S1/01/2024. Wyjaśnienie zostało przesłane mailowo w dn. 14.10. przez przedstawiciela grantobiorcy i zaakceptowane przez Zarząd. Ponadto Eksperci podjęli decyzję o zaokrągleniu „w górę” kwot grantów w projektach: S2/05/2024, S2/07/2024, S2/12/2024, ze względu na zmieniające się ceny rynkowe oraz pulę środków do wydatkowania w ramach małych grantów. Na podstawie przeprowadzonych ocen Ekspertów oraz podjętych decyzji na spotkaniu on-line przekazano Wyniki konkursu do zatwierdzenia przez Zarząd Fundacji.*

(akta kontroli str. 1526-1536)

W przypadku wszystkich udzielonych grantów, wypłaty dotacji nastąpiły w terminach wskazanych w zawartych umowach. W regulaminie konkursu organizowanego przez Fundację wskazano, że wypłata środków finansowych nastąpi w terminie siedmiu dni od podpisania umowy, natomiast w umowach określono, że wypłata środków finansowych nastąpi w terminie 10 dni roboczych od dnia jej podpisania.

Prezes i Wiceprezes Fundacji wyjaśnili, że w umowach zawartych z grantobiorcami pojawił się błąd edytorski, który był niezgodny z regulaminem konkursu.

(akta kontroli str. 251-1415, 1526-1534, 1795-1799, 1818-1832)

Z realizacji wszystkich projektów grantobiorcy złożyli sprawozdania, które Fundacja zaakceptowała. Łącznie w ramach realizacji 14 projektów grantowych przekazano grantobiorcom 144 000 zł, z których 9,01 zł zostało zwróconych na rachunek bankowy Fundacji jako niewykorzystane środki.

(akta kontroli str. 251-1415, 1474-1518, 1818-1832)

W ofercie realizacji zadania publicznego Fundacji określono, że zostaną zatrudnieni na umowę zlecenie eksperci ds. wsparcia rad młodzieżowych i ds.

wsparcia samorządów. W 2024 r. wynagrodzenie obu ekspertów wyniosło w sumie 44 492,52 zł.

Ekspert ds. wsparcia rad młodzieżowych miał posiadać wykształcenie wyższe, a także doświadczenie w realizacji projektów społecznych oraz współpracy z młodzieżą oraz organami samorządów terytorialnych. Ekspert miał prowadzić działania o charakterze animacyjnym, edukacyjnym, wspierającym i nadzorczym oraz pozostawać w kontakcie z radami młodzieżowymi i patronami, a także pełnić dyżury konsultacyjne. Wśród obowiązków miały się znaleźć również działania z zakresu coachingu i mentoringu, polegające na wsparciu merytorycznym i organizacyjnym młodzieżowych rad. W celu realizacji obowiązków ekspert mógł przeprowadzać wizytacje lub kontaktować się z radami w sposób zdalny. Ekspert miał również przygotować broszurę informacyjną promującą realizowane projekty, regulamin konkursu, formularz wniosku, kartę oceny oraz formularz sprawozdania oraz wszelką dokumentację związaną z realizacją grantów dla młodzieżowych rad.

Ekspert ds. wsparcia samorządów miał posiadać wykształcenie wyższe, a także doświadczenie w realizacji projektów społecznych, współpracy z młodzieżą oraz organami samorządów szkolnych i studenckich. Ekspert miał prowadzić działania o charakterze animacyjnym, edukacyjnym, wspierającym i nadzorczym oraz pozostawać w kontakcie z samorządami i patronami, a także pełnić dyżury konsultacyjne. Wśród obowiązków miały się znaleźć również działania z zakresu coachingu i mentoringu, polegające na wsparciu merytorycznym i organizacyjnym samorządów. Ekspert miał być również odpowiedzialny za przygotowanie regulaminu konkursu, formularza wniosku, karty oceny oraz formularza sprawozdania oraz wszelkiej dokumentację związaną z realizacją grantów dla młodzieżowych rad. W celu realizacji obowiązków ekspert mógł przeprowadzać wizytacje lub kontaktować się z samorządami w sposób zdalny.

Eksperti ds. rad młodzieżowych i samorządów dokonywali również oceny formalnej wniosków grantowych złożonych w konkursach przeprowadzonych w 2024 r.

Fundacja 3 czerwca 2024 r. zawarła dwie umowy zlecenia z ww. ekspertami. W umowach nie wymieniono konkretnych zadań, które miały być przez nich realizowane i nie powtórzono zakresu określonego ofertą Fundacji przedłożoną do NIW-CRSO. Zadania w ramach pełnionych funkcji miały być realizowane w wymiarze 40 godzin w miesiącu przez każdego z ekspertów. Wynagrodzenie na każdej umowie wyniosło 3080 zł brutto miesięcznie w okresie od 3 czerwca 2024 r. do 31 grudnia 2024 r. i 3350 zł brutto miesięcznie w okresie od 1 stycznia 2025 r. do 30 września 2026 r. Z umowy zostały wyłączone miesiące: lipiec 2024 r., lipiec 2025 r. i lipiec 2026 r.

Z każdego miesiąca realizacji umowy, ekspert przedkładał ewidencję godzin jej wykonywania, a wypłata wynagrodzenia następowała na podstawie rachunków wystawionych przez zleceniobiorcę. W przypadku jednego miesiąca doszło do wypłaty wynagrodzenia w pełnej wysokości ekspertowi, pomimo że z ewidencji godzinowej wynikało, że nie zrealizował on wymaganego umową wymiaru czasowego zadań. Umowy zlecenia dotyczące ekspertów ds. wsparcia rad młodzieżowych i samorządów zostały udzielone osobom powiązanym z Fundacją, z naruszeniem wymogów dotyczących zasady konkurencyjności

wynikającej z umowy zawartej z NIW-CRSO, co opisano w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

(akta kontroli str. 32-164, 210-237, 1310-1322)

W ofercie Fundacji założono, że ocena merytoryczna wniosków będzie odbywała się przez dwóch ekspertów. W ofercie nie określono co do nich konkretnych wymagań. W 2024 r. rozliczono wynagrodzenie ekspertów w kwocie 7000 zł. Eksperti sporządzili karty oceny merytorycznej do każdego wniosku grantowego, który przeszedł ocenę formalną.

W celu wyłonienia ekspertów, przeprowadzono otwartą rekrutację²¹, którą 21 sierpnia 2024 r. ogłoszono na stronie internetowej Fundacji. Do obowiązków ekspertów miała należeć ocena merytoryczna wniosków składanych przez młodzieżowe rady i sejmiki (ścieżka 1) oraz samorządy uczniowskie i studenckie (ścieżka 2) na podstawie regulaminu konkursu grantowego, karty oceny merytorycznych oraz innych dokumentów dotyczących projektu i współpraca z Fundacją. Wśród wymagań określono m.in. posiadanie wykształcenia wyższego oraz minimum dwuletnie doświadczenie w dokonywaniu oceny wniosków dotacyjnych. W wyniku naboru wyłoniono dwóch ekspertów do oceny merytorycznej wniosków i 30 września 2024 r. zawarto z nimi umowy zlecenia, na okres od 1 do 31 października 2024 r. Wynagrodzenie ustalono na 3 000 zł, po czym aneksami z 15 października 2024 r. zwiększono je o 500 zł. Eksperti nie składali oświadczeń o braku powiązań z potencjalnymi grantobiorcami, których wnioski grantowe oceniali.

(akta kontroli str. 32-164, 226-237, 1331-1398, 1581-1588)

Prezes i Wiceprezes Zarządu Fundacji wyjaśnili, że zwiększenie wynagrodzenia ekspertów oceniających wnioski wynikało z faktu przeprowadzenia naboru dodatkowego w ramach Ścieżki 1. *Eksperti nie składali pisemnych oświadczeń w zakresie bezstronności i braku powiązań z podmiotami ubiegającymi się o przyznanie dotacji, jednakże mieli oświadczać w formie ustnej zachowanie bezstronności podczas oceny dokonywanej w konkursie grantowym m.in. podczas rozmowy on-line oraz szkolenia i spotkania wewnętrznego omawiającego zasady oceny wniosków.*

(akta kontroli str.1552-1558)

W ramach dodatkowego naboru oceniono jeden wniosek grantowy.

W ramach umowy, eksperci byli zobowiązani do oceny merytorycznej wniosków w wymiarze godzinowym nie mniejszym niż 10 godzin i nie większym niż 30 godzin. W przypadku jednego eksperta, weryfikacja rzeczywistego czasu realizacji umowy i wypłata wynagrodzenia opierała się na przedłożeniu ewidencji godzin wykonywania umowy oraz rachunkach. Na przedstawionej ewidencji godzin, brak było podpisu zleceniodawcy lub osoby przez niego upoważnionej. W przypadku drugiego z ekspertów, potwierdzeniem realizacji zadań w zakresie godzinowym określonym w umownie było jego oświadczenie, a wypłata wynagrodzenia nastąpiła w oparciu o przedłożone faktury.

²¹ W rekrutacji zgłosiły się dwie osoby.

Prezes i Wiceprezes Fundacji wyjaśnili, że *Fundacja stosuje zapisy dotyczące ewidencji godzin w przypadku, gdy do umów zlecenie są wystawiane rachunki przez osoby fizyczne. Natomiast w przypadku, gdy do umowy zlecenia są wystawiane faktury przez Zleceniobiorcę nie stosujemy konieczności uzupełniania ewidencji godzin.*

(akta kontroli str. 226-237, 1310, 1552-1558)

W umowie zlecenia nr 01/06/2024/FM z 3 czerwca 2024 r. zawartej z ekspertem ds. wsparcia rad młodzieżowych i umowie nr 03/09/2024/FM z 30 września 2024 r. zawartej z ekspertem ds. oceny wniosków określono, że wynagrodzenie zostanie wypłacone zleceniobiorcy na podstawie rachunków wystawionych przez eksperta, a potwierdzeniem czasu wykonywania czynności określonych w umowie (w założonym wymiarze godzinowym) będzie ewidencja godzin wykonywania zadania, stanowiąca załącznik do umowy zlecenia.

Ekspertowi ds. wsparcia rad młodzieżowych wypłacono na podstawie wystawionego rachunku nr 01/06/2024/FM/01 wynagrodzenie w pełnej wysokości za czerwiec 2024 r. pomimo, że z ewidencji godzin wykonywania umowy zlecenia za czerwiec 2024 r. wynikało, że ekspert realizował obowiązki przez 30 godzin w miesiącu, zamiast 40 godzin określonych umową (na ewidencji suma godzin wskazywała liczbę 40, natomiast po zliczeniu przepracowanych godzin z każdego dnia suma ta winna wynosić 30).

Na przedłożonej przez eksperta ds. oceny wniosków ewidencji godzin wykonywania umowy zlecenia 03/09/2024/FM nie znajdował się podpis zleceniodawcy lub osoby przez niego upoważnionej. Na podstawie przedłożonej ewidencji i rachunków wypłacono wynagrodzenie.

(akta kontroli str. 210-217, 226-232, 1310-1311)

Prezes i Wiceprezes Fundacji wyjaśnili, że ewidencja godzin za czerwiec 2024 została błędnie uzupełniona przez eksperta. *Sprawdzający liczbę godzin zasugerował się sumą, nie zliczając godzin w poszczególnych dniach. Ewidencja została skierowana do poprawy.* Wyjaśniający zapewnili, że ekspert przepracował 40 godzin w ramach projektu w czerwcu, a praca była wykonywana w siedzibie Fundacji. Prezes i wiceprezes Fundacji wyjaśnili odnośnie ewidencji eksperta ds. oceny wniosków, że brak podpisu na ewidencji godzin wykonywania umowy zlecenie wynikał z niedopatrzenia przez Zarząd Fundacji.

(akta kontroli str. 1552-1562,1756-1770)

W toku kontroli, przedłożono poprawioną ewidencję i oświadczenie eksperta ds. wsparcia rad młodzieżowych o popełnieniu błędów w ewidencji oraz przepracowaniu 40 godzin w czerwcu 2024 r. oraz przedłożono podpisaną ewidencję eksperta ds. oceny wniosków przez prezesa zarządu.

(akta kontroli str. 1552-1562,1756-1770)

2.6. Fundacja wywiązywała się z obowiązków informacyjnych, określonych umową z NIW-CRSO, tj. na stronie internetowej, materiałach promocyjnych, dokumentach rekrutacyjnych, zakupionym w ramach realizacji zadania publicznego sprzęcie, zamieszczała informacje o finansowaniu projektu *Młodzi samorządowcy w Akcji!* ze środków Narodowego Instytutu Wolności – Centrum

Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego w ramach Rządowego Programu Fundusz Młodzieżowy na lata 2022-2033 wraz z umieszczeniem logotypów.

(akta kontroli str.1818-1832)

2.7. W 2024 r. Fundacja nie wykorzystwała dotacji na kwotę 380,38 zł, którą zwrócono NIW-CRSO 13 stycznia 2025 r.

(akta kontroli str.187)

2.8. Na podstawie oferty Fundacji, sprawozdania z realizacji zadania publicznego w 2024 r. oraz ewidencji księgowej stwierdzono, że w ramach rozwoju instytucjonalnego zakupiono laptop oraz urządzenie wielofunkcyjne.

W wyniku oględzin przeprowadzonych 19 marca 2025 r. stwierdzono, że zakupiony sprzęt znajdował się w siedzibie Fundacji.

(akta kontroli str. 1416-1417, 1563-1571, 1817-1832)

3. Fundacja była zobowiązana do złożenia sprawozdania częściowego z wykonania zadania publicznego w terminie 30 dni od dnia zakończenia roku budżetowego. Sprawozdanie Fundacja złożyła NIW-CRSO 23 stycznia 2025 r. W dniu 26 lutego 2025 r. NIW-CRSO zwrócił się do Fundacji o przesłanie informacji w ramach weryfikacji złożonego sprawozdania o podmiotach, którym nie przyznano w grantu w naborach prowadzonych w 2024 r. wraz z informacją o powodzie ich nieprzyznania. Fundacja 27 lutego 2025 r. przesłała wymagane informacje w formie tabeli. Sprawozdanie za 2024 r. NIW-CRSO zaakceptował 31 marca 2025 r.

W trakcie realizacji zadania publicznego w 2024 r., Fundacja nie była wzywana do złożenia sprawozdania częściowego na podstawie § 9 pkt 3 umowy z NIW-CRSO.

(akta kontroli str. 32-186, 1756-1760, 1818-1832)

Według sprawozdania Fundacji w 2024 r., w ramach Ścieżki 1 *Tworzenie i aktywizacja rad młodzieżowych* osiągnięto średni poziom wartości wskaźników rezultatu na poziomie 99,23%. W ramach Ścieżki 1 określono 13 wskaźników rezultatów, których realizacja według sprawozdania Fundacji przedstawiała się następująco:

- 1) liczba funkcjonujących rad młodzieżowych (10/10²²)

Realizacja wskaźnika polegała na nawiązaniu kontaktu telefonicznego i mailowego z 10 młodzieżowymi radami (miejskimi, gminnymi, miasta) podczas rekrutacji do projektu „Młodzi samorządowcy w akcji!”

W ramach realizacji tego projektu nie powstały nowe rady młodzieżowe.

Prezes i Wiceprezes Fundacji wyjaśnili, że w sprawozdaniu z wykonania zadania publicznego w opisie osiągniętego rezultatu wykazano 10 młodzieżowych rad już istniejących w Małopolsce, z którymi nawiązano kontakt i zaproszono je do udziału w konkursie grantowym. Według wyjaśnień przedstawicieli Fundacji,

²² Wartość osiągnięcia wskaźnika, wykazana przez Fundację (wartość osiągnięta/wartość zakładana)

powyższy wskaźnik dotyczy rad funkcjonujących a nie rad nowoutworzonych. *Mamy świadomość, że utworzenie młodzieżowej rady przy jednostkach samorządu terytorialnego jest działaniem długoterminowym, w dużej mierze zależnym przede wszystkim od lokalnych władz, a nie od Operatora Funduszu młodzieżowego w danym województwie. Dlatego też w przedstawieniu rezultatów we wniosku oraz w sprawozdaniu częściowym dotyczącym projektu „Młodzi samorządowcy w akcji!” nie wykazywaliśmy żadnego wskaźnika, który oznaczałby liczbę utworzonych nowych rad młodzieżowych.* Dalej Prezes i Wiceprezes wyjaśnili, że na etapie składania oferty do NIW, analizowano regulamin Programu oraz podręcznik dla oferentów i nie znaleziono interpretacji dotyczących przedmiotowego wskaźnika. Podczas sporządzania oferty dodatkowo miano zasięgać informacji na infolinii Programu, gdzie miano otrzymać odpowiedź, że wskaźnik ten dotyczy funkcjonujących rad młodzieżowych. Fundacja nie dysponuje dokumentacją związaną z przeprowadzoną rozmową na infolinii. *Wskaźniki do tego rezultatu określiliśmy jako "Lista funkcjonujących rad młodzieżowych" mając na myśli wskazanie zweryfikowanej listy działających rad młodzieżowych na terenie województwa, z którymi nawiązemy kontakt w trakcie realizacji projektu.* Prezes i Wiceprezes dodają również, że Fundacja w ofercie oraz w sprawozdaniu z wykonania zadania publicznego nie wskazywała wskaźników związanych z tworzeniem nowych rad, ponieważ utworzenie młodzieżowej rady jest działaniem długotrwałym i niezależnym od Fundacji. *Złożony przez nas wniosek (w tym przedstawione przez nas rozwiązania, a także brak jednoznacznej deklaracji w jakiej liczbie zostaną utworzone nowe młodzieżowe rady) podlegał w całości ocenie Ekspertów NIW w Konkursie 2024 Fundusz młodzieżowy. Również sprawozdanie częściowe, które zostało zaakceptowane przez NIW dn. 31.03.2025r. jasno wskazywało, że żadna nowa rada młodzieżowa nie powstała w wyniku realizacji projektu „Młodzi samorządowcy w akcji!” w 2024 roku.*

(akta kontroli str. 166-186,1784-1794,1818-1832)

W RP Fundusz Młodzieżowy określono, że m.in. jego rezultatem będzie wzrost liczby nowych rad młodzieżowych. Przy wskaźniku *Liczba funkcjonujących rad młodzieżowych* wskazano, że jego wartość bazowa w 2021 r. wyniosła 242, natomiast wartość docelowa ma osiągnąć w 2033 r. liczbę 600.

2) liczba członków rad objętych programami kształcenia/kursami (9/10)²³

Realizacja wskaźnika polegała na przeprowadzeniu szkoleń on-line dla członków rad młodzieżowych.

3) liczba rad które uzyskały wsparcie (5/5)

Realizacja wskaźnika odbyła się poprzez przeprowadzenie szkoleń i udzielenie pięciu dotacji dla grantobiorców.

4) liczba koordynatorów rad objętych programami kształcenia/kursami (8/2)

²³ Fundacja w sprawozdaniu wyjaśniła, że brak osiągnięcia rezultatu wynikał z faktu, że w szkoleniu uczestniczyły dwie osoby z jednego komputera, co jednakże nie zostało odnotowane na liście obecności.

Realizacja wskaźnika polegała na przeprowadzeniu szkoleń on-line dla koordynatorów rad młodzieżowych.

5) liczba inicjatyw rad wspartych w ramach Programu (5/5)

Wskaźnik zrealizowano poprzez zawarcie pięciu umów grantowych w ramach Ścieżki 1.

6) liczba rad wdrażających lokalne rozwiązania w zakresie wolontariatu (5/5)

Realizację wskaźnika wskazano na podstawie deklaracji grantobiorców w ofertach konkursowych i złożonych sprawozdań z realizacji projektów.

7) odsetek rad, które po zakończeniu realizacji zadania deklarują poprawę funkcjonowania dzięki wsparciu w ramach Programu (100/80)²⁴

Realizację wskaźnika oparto o odpowiedzi zamieszczone w ankietach ewaluacyjnych przez rady młodzieżowe po realizacji projektów.

8) liczba pakietów zakupionych materiałów biurowych w ramach wydatków administracyjnych (1/1)

Wskaźnik zrealizowano poprzez zakup materiałów biurowych, co udokumentowano fakturą VAT.

9) liczba rad, które zapiszą się do udziału w projekcie w ramach rekrutacji (6/5)

W konkursie głównym i dodatkowym w 2024 r. w rekrutacji wzięło udział 6 rad młodzieżowych /grup nieformalnych dążących do założenia rad.

10) liczba rad, które wezmą udział w szkoleniach (5/5)

Członkowie oraz opiekunowie/koordynatorzy młodzieżowych rad/grup nieformalnych zmierzających do utworzenia rady młodzieżowej brali udział w szkoleniach przeprowadzonych przez Fundację.

11) liczba uzupełnionych ankiet ewaluacyjnych dotyczących realizacji małych grantów (5/5)

Przedstawiciele realizatorów grantów w ramach Ścieżki 1 wypełnili ankietę ewaluacyjną w formie formularza on-line.

W realizacji projektów w ramach Ścieżki 1 wzięły udział trzy młodzieżowe rady gminy/miejskiej oraz dwie grupy nieformalne dążące do utworzenia rad młodzieżowych przy jednostkach samorządu terytorialnego. Podczas realizacji projektów grantowych nie doszło do utworzenia przez obie grupy nieformalne młodzieżowych rad działających przy samorządzie terytorialnym.

(akta kontroli str. 166-186, 1818-1832)

Prezes i Wiceprezes Fundacji wyjaśnili w kontekście wskaźnika nr 3 dotyczącego liczby rad, które uzyskały wsparcie, że na podstawie Regulaminu Rządowego Programu Fundusz Młodzieżowy na lata 2022-2033 uważali, że Ścieżka 1 dotyczy

²⁴ Fundacja w sprawozdaniu wykazała realizację wskaźnika na poziomie 100%.

zarówno istniejących, jak i tworzących się rad młodzieżowych, a zatem grupy nieformalne dążące do ich założenia również zaliczono do tego wskaźnika. Zgodnie z zał. nr 1 do Regulaminu (wzór oferty, pkt 6. Dodatkowe informacje dotyczące rezultatów realizacji zadania publicznego) rezultaty dla ścieżki 1. W pozycjach od 1 do 7 zostały określone dla „młodzieżowych rad” i nie ma tutaj rozróżnienia, czy też dodatkowych wskaźników dla grup młodzieżowych zmierzających do utworzenia młodzieżowych rad. Co potwierdza naszą interpretację rezultatów.

(akta kontroli str.1756-1760)

Według sprawozdania Fundacji w 2024 r., w ramach Ścieżki 2 *Aktywizacja samorządów uczniowskich i studenckich* osiągnięto średni poziom wartości wskaźników rezultatu na poziomie 100%. W ramach Ścieżki 2 określono dziewięć wskaźników rezultatów, których realizacja według sprawozdania Fundacji przedstawiała się następująco:

- 1) liczba samorządów uczniowskich i studenckich, które uzyskały wsparcie (9/9)

Fundacja w sprawozdaniu wskazała, że w projekcie udzielono grantów 9 podmiotom, które ponadto były objęte coachingiem, a ich przedstawiciele brali udział w szkoleniach on-line w ramach projektu.

- 2) liczba inicjatyw samorządów wspartych w ramach Programu (9/9)

W Ścieżce 2 w ramach projektu Fundacja udzieliła 9 grantów.

- 3) liczba samorządów wdrażających rozwiązania w zakresie wolontariatu (9/9)

Realizację wskaźnika wskazano na podstawie deklaracji grantobiorców w ofertach konkursowych i złożonych sprawozdań z realizacji projektów.

- 4) liczba opiekunów samorządów objętych programami kształcenia/kursami (19/5)²⁵

Realizacja wskaźnika polegała na przeprowadzeniu szkoleń on-line dla koordynatorów rad młodzieżowych.

- 5) liczba pakietów zakupionych materiałów biurowych w ramach wydatków administracyjnych (1/1)

Wskaźnik zrealizowano poprzez zakup materiałów biurowych, co udokumentowano fakturą VAT.

- 6) liczba samorządów, które zapiszą się do udziału w projekcie w ramach rekrutacji (12/9)²⁶

W konkursie w 2024 r. w rekrutacji wzięło udział 12 podmiotów.

- 7) liczba samorządów, które wezmą udział w szkoleniach (15/9),²⁷

²⁵ Fundacja w sprawozdaniu wykazała realizację wskaźnika na poziomie 100%.

²⁶ Fundacja w sprawozdaniu wykazała realizację wskaźnika na poziomie 100%.

²⁷ Fundacja w sprawozdaniu wykazała realizację wskaźnika na poziomie 100%.

W szkoleniach on-line przeprowadzanych przez Fundację wzięło udział 15 przedstawicieli i opiekunów.

8) liczba uzupełnionych ankiet ewaluacyjnych dotyczących małych grantów (9/9).

Średnio poziom osiągnięcia wszystkich wskaźników dla obu ścieżek w 2024 r. wyniósł 99,55%.

(akta kontroli str. 166-186, 1818-1832)

4. Wszystkie projekty na które udzielono dofinansowania w formie grantów, zostały według złożonych przez grantobiorców sprawozdań zrealizowane i rozliczone w 2024 r. Fundacja zaakceptowała ostatecznie wszystkie sprawozdania. Podczas realizacji projektów, przedstawiciele Fundacji odbywali wizyty monitorujące wdrażane działania, jednakże nie przeprowadzono kompleksowych kontroli dotowanych projektów. Fundacja realizowała zadania zaplanowane w ofercie na 2024 r. w ramach programu, co zostało wykazane w złożonym sprawozdaniu za 2024 r. i zostało zaakceptowane przez NIW-CRSO. W toku kontroli poddano weryfikacji siedem realizowanych projektów (dwa w ramach Ścieżki 1 oraz pięć w ramach Ścieżki 2²⁸, tj. 50% udzielonych przez Fundację grantów w 2024 r. W tym celu, pozyskano informacje w trybie art. 29 ust. 1 pkt 2 lit. f ustawy o NIK od wójtów gmin w których funkcjonują korzystające z grantów młodzieżowe rady lub grupy nieformalne dążące do ich utworzenia oraz dyrektorów szkół, w których samorządy uczniowskie realizowały dotowane projekty.

(akta kontroli str.166-186, 251-1280, 1461-1466, 1795-1799, 1818-1832)

W ramach Ścieżki 1, jeden z projektów realizowany był przez młodzieżową radę gminy, a drugi przez grupę nieformalną dążącą do jej utworzenia²⁹. Wójtowie gmin potwierdzili faktyczną realizację projektów na terenie działalności samorządu, nawiązanie współpracy z urzędami gmin, wykorzystanie infrastruktury należącej do urzędów, a w jednym przypadku nawet objęcie patronatem honorowym wójta realizowanych działań.

W projekcie realizowanym przez grupę nieformalną, inicjatywa lokalna polegała na przeprowadzeniu panelu dyskusyjnego i warsztatów w zakresie działania i organizacji samorządu gminnego, form partycypacji młodzieży w rozwój samorządu i lokalnych społeczności gminy wiejskiej, a także organizacji i funkcjonowania młodzieżowej rady. W panelu dyskusyjnym mieli brać udział również przedstawiciele samorządu. Projekt był objęty patronatem wójta i przy jego realizacji wykorzystywano infrastrukturę urzędu gminy.

W drugim z projektów realizowanym przez młodzieżową radę gminy wdrożono serię inicjatyw lokalnych polegających na organizacji rajdu pieszego, dwóch

²⁸ Wybranych metodą osądu kontrolera.

²⁹ Projekt S1/02/2024 „Zabierzowska Akademia Partycypacji Obywatelskiej” realizowany przez grupę nieformalną zamierzającą utworzyć młodzieżową radę w Gminie Zabierzów, przy patronacie Stowarzyszenia Demokracja w Praktyce i projekt S1/05/2024 „Cudze chwalicie - poznajcie swoje!” realizowany przez Młodzieżową Radę Gminy Raciechowice, przy patronacie Stowarzyszenia Raciechowice 2005.

wystaw historycznych, testu wiedzy historycznej i wykładu, warsztatów rękodzielniczych i kulinarnych oraz jarmarku bożonarodzeniowego. Projekt był realizowany przy współudziale urzędu gminy i wykorzystaniem infrastruktury gminnej.

Na realizację obu projektów przyznano granty w wysokości w sumie 22 000 zł, z których wydatkowano ostatecznie 21 991,97 zł.

Za organizację inicjatyw lokalnych odpowiedzialna była według udzielonych informacji, młodzież w wieku spełniającym wymogi Programu należąca do grupy nieformalnej oraz młodzieżowej rady gminy (tj. w przedziale 15-29 lat).

(akta kontroli str.1592-1621,1848-1870)

W ramach Ścieżki 2, pięć projektów było realizowanych przez samorzady szkolne³⁰. Dyrektorzy szkół potwierdzili ich faktyczną realizację na terenie szkół w których samorzady działały.

Pierwszy z projektów dotyczył profesjonalizacji szkolnego czasopisma i polegał na zakupie sprzętu oraz wyposażenia dla redakcji pisma, udziale uczniów w cyklu warsztatów dziennikarskich, przeprowadzeniu kampanii społecznej na terenie szkoły w celu promocji czasopisma szkolnego oraz jego przygotowania i wydania.

Drugi projekt dotyczył utworzenia przestrzeni integracyjnej dla uczniów, mającej wspierać integrację międzykulturową uczniów z Polski i Ukrainy. W tym celu dokonano zakupu wyposażenia (mebli), utworzono w szkole strefę integracyjną i przeprowadzono warsztaty.

Trzeci projekt polegał na wdrożeniu szeregu aktywności mających na celu integrację społeczności szkolnej. W tym celu w szkole zorganizowano konkursy tematyczne, wycieczki dla uczniów oraz wydarzenie integracyjne połączone z poczęstunkiem na zakończenie projektu.

Czwarty projekt dotyczył zwiększenia świadomości uczniów na temat bezpiecznych i odpowiedzialnych zachowań w trudnych sytuacjach. W ramach projektu przeprowadzono w szkole warsztaty, szkolenie z samoobrony, zorganizowano konkurs dla uczniów i wykład rzeczownika praw uczniów oraz zajęcia na temat świadomych i bezpiecznych zachowań. W projekcie zakupiono również tarcze i worek treningowy.

Piąty projekt miał na celu aktywizację młodzieży szkolnej. W ramach projektu zakupiono sprzęt rowerowy, zorganizowano rajd oraz warsztaty dotyczące budowy i konserwacji rowerów a także bezpieczeństwa w ruchu lądowym.

Na realizację powyższych projektów przyznano granty w łącznej wysokości 49 000 zł, z których ostatecznie wydatkowano 48 999,02 zł. Wszyscy dyrektorzy szkół pozytywnie ocenili wpływ realizowanych projektów na społeczność

³⁰ Projekty: S2/04/2024 „AKCJA - REDAKCJA - PROFESJONALIZACJA, czyli "EKONOWINKA" 2" realizowany przy patronacie Fundacji Tygodnika Powszechnego, S2/05/2024 "Mosty Zamiast Murów" – Przestrzeń Spotkań i Integracji Młodzieży Polskiej i Ukraińskiej z patronatem Stowarzyszenia Absolwentów Szkoły Rolniczej w Piotrkowicach Małych, S2/07/2024 „Integracja na medal” przy patronacie Stowarzyszenia Aperto strefa, S2/10/2024 „Bezpiecznie na Co Dzień: Młodzież dla Świadomych Zachowań” przy patronacie Stowarzyszenia na rzecz oświaty, kultury i pomocy społecznej „Wszyscy dla Wszystkich”, S2/11/2024 „Rowerowy Zamoyski” z patronatem Fundacji Fair Fem

szkolną. W ich organizacji według udzielonych informacji zaangażowana była młodzież w wieku spełniającym wymogi Programu (tj. w przedziale 15-29 lat).

(akta kontroli str.1622-1741,1848-1870)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. W umowach z grantobiorcami nie zawarto zapisów dotyczących zakazu poboru opłat od odbiorców projektów oraz obowiązku udostępniania dokumentacji do NIW-CRSO w ramach kontroli, na zasadach określonych dla Operatorów projektów, czym naruszono § 2 ust. 10 pkt 3 i 5 zawartej z NIW-CRSO umowy 15/FM/P1/2024 z 5 czerwca 2024 r. na realizację zadania publicznego.

W § 2 ust. 10 pkt 3 i 5 umowy wskazano, że Fundacja jako operator projektu ma umieścić w umowach z grantobiorcami m.in. postanowienia zobowiązujące grantobiorców do poddania się kontroli NIW oraz udostępniania mu dokumentacji na zasadach określonych dla operatorów w § 8 umowy o realizację zadania publicznego oraz zobowiązania grantobiorców do niepobierania świadczeń pieniężnych od odbiorców realizowanych przez nich projektów.

W żadnej z 14 zawartych w 2024 r. umów z grantobiorcami nie zawarto takich postanowień.

(akta kontroli str. 32-39, 252-1212)

Prezes i Wiceprezes Fundacji wyjaśnili, że w umowach powierzenia grantów z grantobiorcami w §1 pkt 2 zawarto zapis, że Realizator zobowiązuje się wykonać projekt w zakresie i na warunkach określonych w niniejszej umowie oraz zgodnie z Regulaminem Konkursu Grantowego. Z kolei w Regulaminie Konkursu Grantowego w § 8 w pkt 6. zapisano „Za udział w projekcie nie można pobierać opłat od uczestników”. Umowa stanowi załącznik do Regulaminu i wszystkie zapisy zawarte w regulaminie muszą być przestrzegane przez grantobiorców. W związku z tym zapisy regulaminu nie były powielane w umowach powierzenia grantów. Prezes i Wiceprezes wyjaśnili ponadto, że w umowach powierzenia grantów zawarto zapis dotyczący obowiązku poddania się kontroli, rozumianej także jako udostępnianie dokumentacji. W umowach w §7 pkt. 5 istnieje zapis „Realizator zobowiązuje się do poddania kontroli prowadzonej przez inne uprawnione podmioty, w tym w szczególności przez Narodowy Instytut Wolności — Centrum Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego.”

(akta kontroli str. 1519-1525)

Najwyższa Izba Kontroli zauważa, że w żadnej z umów z grantobiorcami nie wskazano regulaminu konkursu grantowego jako załącznika do umowy. Załącznikami były: wniosek grantowy, budżet projektu i aktualizacja danych do umowy. Przytoczony przez Zarząd Fundacji zapis § 7 pkt 5 umów grantowych, zawiera jedynie ogólne zobowiązanie grantobiorcy do poddania się kontroli NIW. § 2 ust. 10 umowy z NIW zobowiązywał Fundację do wprowadzenia konkretnych zapisów w umowach zawieranych z realizatorami projektów.

(akta kontroli str. 32-39, 252-1212)

2. Dowody księgowo z realizacji zadań Priorytetu 1 RP Fundusz Młodzieżowy na łączną kwotę 40 460 zł były opisane w sposób niezgodny z wymogami ustawy o rachunkowości oraz nie posiadały informacji o weryfikacji dokumentacji na podstawie której sporządzano dowody księgowo, czym naruszono art. 21 ust. 1 i art. 22 ust 1 ustawy o rachunkowości oraz § 6 pkt 2 zawartej z NIW-CRSO umowy 15/FM/P1/2024 z 5 czerwca 2024 r.

Dowód księgowy, zgodnie z art. 21 ust. 1 ustawy o rachunkowości, powinien zawierać co najmniej określenie rodzaju dowodu i jego numer identyfikacyjny, określenie stron dokonujących operacji gospodarczej, opis operacji oraz jej wartość, datę dokonania operacji, podpis wystawcy dowodu oraz osoby, której wydano lub od której przyjęto składniki aktywów, stwierdzenie sprawdzenia i zakwalifikowania dowodu do ujęcia w księgach rachunkowych przez wskazanie miejsca oraz sposobu ujęcia dowodu w księgach rachunkowych i podpis osoby odpowiedzialnej za te wskazania.

W § 6 ust. 2 umowy o realizację zadania publicznego zawarto zobowiązanie do opisu dowodów księgowych w sposób trwały, wynikający z art. 21 ust. 1 ustawy o rachunkowości i konieczności zawarcia zapisu *Sfinansowano z dotacji Rządowego Programu Fundusz Młodzieżowy w wysokości..... w ramach realizacji zadania określonego umową nr.....*

Na wskazanych poniżej dowodach księgowych nie umieszczono daty operacji, stwierdzenia sprawdzenia i zakwalifikowania dowodu do ujęcia w księgach rachunkowych przez wskazanie miejsca oraz sposobu ujęcia dowodu w księgach rachunkowych i podpisu osoby odpowiedzialnej za te wskazania, a także zapisu wymaganego § 6 ust 2 umowy zawartej z NIW:

- a) nr 01/06/2024/FM/01, 01/06/2024/FM/02, 01/06/2024/FM/3, 01/06/2024/FM/04, 01/06/2024/FM/5 i 01/06/2024/FM/6 do umowy zlecenia nr 01/06/2024/FM, dotyczących wynagrodzenia eksperta ds. wsparcia rad młodzieżowych w kwocie 18 480 zł. Wprowadzono je do ewidencji księgowej jako dowody księgowo nr RKW-26, RKW-37, RKW-42, RKW-49, RKW-62 i RKW-73;
- b) nr 02/06/2024/FM/01, 02/06/2024/FM/2, 02/06/2024/FM/3, 02/06/2024/FM/4, 02/06/2024/FM/5 i 02/06/2024/FM/6 do umowy zlecenia nr 02/06/2024/FM, dotyczących wynagrodzenia eksperta ds. wsparcia samorządów w kwocie 18 480 zł. Wprowadzono je do ewidencji księgowej jako dowody księgowo nr RKW-27, RKW-38, RKW-44, RKW-51, RKW-64 i RKW-74;
- c) nr 03/09/2024/FM1 i 03/09/2024/FM do umowy zlecenia nr 03/09/2024/FM, dotyczących wynagrodzenia eksperta do oceny wniosków grantowych w kwocie 3500 zł. Wprowadzono je do ewidencji księgowej jako dowody księgowo nr RKW-54 i RKW-59.

(akta kontroli str. 212-217, 220-225, 229-230, 1416-1417)

Prezes i Wiceprezes Fundacji wyjaśnili, że w umowach zlecenie istnieje zapis w § 1 „w ramach projektu „Młodzi samorządowcy w akcji!”, który jest dofinansowany ze środków Rządowego Programu Fundusz Młodzieżowy na lata 2022-2033”. Informacja zawarta w umowie była wystarczająca dla identyfikacji jakiego projektu Fundacji umowa dotyczy. Wszystkie rachunki do umów są księgowane zgodnie

z wytycznymi. Operacje te są automatycznie pobierane z programu kadrowego i księgowane w księgach handlowych.

(akta kontroli str. 1519-1524)

Zawarcie w umowach zlecenia ogólnego zapisu w ramach jakiego Programu jest ona realizowana, nie spełnia wymogów określonych w umowie zawartej z NIW-CRSO. Dowodami księgowymi są wymienione powyżej rachunki.

3. W naborze dodatkowym w ramach Edycji 2024 konkursu grantowego Fundacja skróciła czas jego trwania, co było niezgodne z § 2 pkt 2 umowy zawartej z NIW³¹ z § 6 ust. 2 regulaminu konkursu grantowego Fundacji.

W dniu 15 października 2024 r. ogłoszono nabór dodatkowy w ramach Ścieżki 1 dotyczącej tworzenia i aktywizacji rad młodzieżowych. W ogłoszeniu zamieszczonym na stronie Fundacji określono, że nabór dodatkowy jest ciągły i trwa od 15 do 31 października 2024 r. lub *do wyczerpania środków*. W § 6 ust. 2 regulaminu konkursu określono, że w sytuacji, gdy nie wszystkie środki zostaną rozdysponowane w ramach konkursu, przewiduje się nabór dodatkowy w terminie: 15.10.2024 – 31.10.2024. W regulaminie nie przewidziano sytuacji, w których nabór dodatkowy może zostać zakończony w przypadku wyczerpania środków.

Nabór dodatkowy zakończono z dniem 24 października 2024 r. i podpisano z grantobiorcą umowę w dniu 25 października 2024 r. Grantobiorcy przyznano dotację w wysokości 11 000 zł.

(akta kontroli str. 32-39, 238-250, 252-258, 1333, 1795-1799)

Prezes i Wiceprezes Fundacji wyjaśnili, że 22 października 2024 r. został w ramach naboru dodatkowego złożony wniosek, który spełniał wymogi formalne oraz w ocenie merytorycznej otrzymał co najmniej połowę maksymalnej liczby punktów, co zgodnie z § 15 pkt 7 regulaminu konkursu kwalifikowało go do otrzymania dofinansowania. Wyniki naboru dodatkowego ogłoszono 25 października 2024 r., wraz z informacją, że „w związku z rozdysponowaniem wszystkich środków dotacyjnych konkurs zostaje zamknięty”. Prezes i wiceprezes wyjaśnili ponadto, że *Jako Operator byliśmy przekonani, że w regulaminie istnieje zapis, iż dodatkowy nabór będzie prowadzony w sposób ciągły, do wyczerpania środków. Tak informację przekazywaliśmy, nie tylko na naszej stronie internetowej, ale także w mailach informujących o konkursie dodatkowym. Nasze niedopatrzenie co do zapisu w Regulaminie wynikało z licznych działań, które realizowaliśmy w tamtym okresie. Chęć dochowania terminów i założeń wskazanych we wniosku, m.in. związanych z rozdysponowaniem środków w ramach małych grantów, sprawiła, że nikt z osób odpowiedzialnych z realizacją projektu nie upewnił się, czy w Regulaminie istnieje zapis dotyczący naboru ciągłego, do wyczerpania środków.* Dodatkowo prezes i wiceprezes wyjaśnili, że w ogłoszeniu o wynikach naboru dodatkowego zamieszczonego na stronie

³¹ W umowie na realizację zadania publicznego w z § 2 ust. 2 określono, że operator projektu zobowiązuje się wykonać zadanie publiczne zgodnie z ofertą. We wniosku Fundacja wskazała, że wybór realizatorów projektów (grantobiorców) będzie się odbywał zgodnie z opracowanym regulaminem ubiegania się o małe granty, w którym będą zawarte najważniejsze zasady dotyczące ubiegania się, realizacji i rozliczania grantów.

Fundacji 25 października wskazano, że „w związku z rozdysponowaniem wszystkich środków dotacyjnych konkurs zostaje zamknięty” i ze względu na brak dodatkowych środków na tzw. małe granty nie dopuszczono możliwości, by wpływały kolejne wnioski w konkursie.

(akta kontroli str. 1756-1760)

Najwyższa Izba Kontroli zwraca uwagę, że okres realizacji naboru dodatkowego został określony wprost w opracowanym przez Fundację regulaminie konkursu. Nie przewidziano w nim sytuacji, że nabór dodatkowy zostanie zakończony w momencie, gdy wpłynie pierwszy wniosek spełniający kryteria formalne i merytoryczne i tym samym środki dotacyjne zostaną wyczerpane. W związku z powyższym, doszło do niezgodnego z regulaminem konkursu zakończeniem naboru dodatkowego przed terminem i uniemożliwieniem złożenia wniosku innym potencjalnym grantobiorcom.

4. Nie powołano komisji konkursowej w przeprowadzanym konkursie grantowym w 2024 r., co było niezgodne z § 2 ust. 2 umowy zawartej z NIW z §7 ust. 3 regulaminu konkursu grantowego.

W regulaminie konkursu grantowego Edycja 2024 w ramach projektu *Młodzi samorządowcy w akcji!* realizowanego przez Fundację określono, że w ramach Ścieżki 1 grantobiorcom mogło zostać przyznane dofinansowanie w kwocie nie mniejszej niż 5000 zł oraz nie większej niż 11000 zł, natomiast w ramach Ścieżki 2 minimalna kwota dofinansowania wynosiła 5000 zł a maksymalna 10000 zł. W § 7 ust. 3 regulaminu wskazano, że komisja konkursowa może przyznać mniejszą lub większą kwotę dotacji niż kwota wnioskowana.

Fundacja nie powołała komisji konkursowej w ramach przeprowadzonego naboru głównego i naboru dodatkowego w 2024 r. W kartach oceny merytorycznej wniosków grantowych, dwaj eksperci ds. oceny wniosków wskazywali kwotę dotacji, jaka powinna być przyznana danemu grantobiorcy. W sumie w 2024 r. przyznano 144 000 zł w ramach 14 dotacji.

(akta kontroli str. 238-250, 1334-1398)

Prezes i Wiceprezes Fundacji wyjaśnili, że *decyzje o wysokości przyznanej dotacji podejmowali Ekspert ds. oceny wniosków. To na podstawie ich oceny przygotowywano listę rankingową, w której zawarte były łączne wyniki oceny dwóch Ekspertów ds. oceny wniosków. Zapis w §7 pkt 3 Regulaminu o „komisji konkursowej” należy rozumieć, jako określenie wszystkich osób zajmujących się oceną wniosków. Nie był tworzony żaden dodatkowy podmiot zajmujący się oceną. Szczegółowa ocena jest opisana w § 15 regulaminu konkursu i wszystkie złożone w konkursie grantowym wnioski miały być oceniane zgodnie z zapisami w nim zawartymi.*

(akta kontroli str. 1461-1466, 1519-1523)

NIK zwraca uwagę, że w regulaminie konkursu nie wskazano kto tworzy komisję konkursową ani zasad jej funkcjonowania. Wbrew wyjaśnieniom Prezesa i Wiceprezesa Fundacji, w regulaminie nie wskazano, że komisję konkursową tworzą wszystkie osoby zajmujące się oceną wniosków. W § 15 regulaminu konkursu nie zamieszczono żadnych zasad dotyczących określania wysokości

przyznanego dofinansowania, znajdują się w nim jedynie zapisy związane z oceną formalną i merytoryczną wniosków grantowych.

5. Fundacja zatrudniła ekspertów ds. młodzieżowych rad i samorządów osób związanych bez dochowania zasady konkurencyjności, czym naruszono § 3 ust. 14-16 umowy 15/FM/P1/2024 z 5 czerwca 2024 r. o realizację zadania publicznego.

W ofercie Fundacji na realizację zadania publicznego założono, że ekspertami ds. wsparcia rad młodzieżowych oraz wsparcia samorządów będą osoby o określonym wykształceniu oraz doświadczeniu. Nie wskazano w ofercie konkretnych osób, które miałyby by pełnić rolę ekspertów.

W umowie na realizację zadania publicznego określono w § 3 ust. 14-16, że Fundacja przy udzielaniu zamówień na usługi lub dostawy, ma obowiązek przestrzegać zasad uczciwej konkurencji, rozumianej jako przeprowadzenie procedury wyboru wykonawców zapewniający przejrzystość, równe traktowanie uczestników procedury oraz uzyskanie najlepszych efektów zamówienia, w tym efektów w stosunku do poniesionych nakładów. Fundacja miała zapewnić konkurencyjność wydatkowania środków poprzez stosowanie procedur wyboru wykonawców takich jak wewnętrzne regulaminy udzielania zamówień, ustawa prawo zamówień publicznych czy rozeznanie rynku.

Fundacja zawarła dwie umowy zlecenia nr 01/06/2024/FM oraz 02/06/2024/FM na usługi eksperckie z osobami powiązanymi i zatrudnionymi na umowy o pracę z Fundacją. Zawarcie umów odbyło się bez przeprowadzenia procedur wynikających z umowy o realizację zadania publicznego. Wynagrodzenie na każdej umowie wyniosło 3080 zł brutto miesięcznie w okresie od 3 czerwca 2024 r. do 31 grudnia 2024 r. i 3350 zł brutto miesięcznie w okresie od 1 stycznia 2025 r. do 30 września 2026 r. Z umowy zostały wyłączone miesiące: lipiec 2024 r., lipiec 2025 r. i lipiec 2026 r. W sumie w okresie realizacji zadania publicznego, tj. od czerwca 2024 r. do września 2026 r., według oferty Fundacji, wszystkie koszty związane z zatrudnieniem obu ekspertów miały wynieść w sumie 196 400 zł. W 2024 r. na wynagrodzenie ekspertów przeznaczono 44 492,52 zł.

(akta kontroli str. 32-76, 210-225, 1818-1832)

Prezes i Wiceprezes Fundacji wyjaśnili, że zgodnie z informacjami przekazywanymi przez NIW-CRSO, zatrudnienie w projekcie obecnych pracowników Fundacji nie wymagało stosowania otwartej rekrutacji czy innych procedur wyboru. Stali pracownicy Fundacji mieli cieszyć się zaufaniem ze strony Zarządu i poszukiwanie innych osób wydawało się bezzasadne. Ponadto prezes i wiceprezes wyjaśnili że zgodnie z § 3 ust. 17 umowy o realizację zadania publicznego, Operator nie musi stosować zasad konkurencyjności w przypadku zatrudnienia pracowników na podstawie umowy o pracę, jak i wskazania konkretnych wykonawców usług i dostaw we wniosku o dotację w opisie zasobów kadrowych. Osoby, którym powierzono w umowach zlecenia funkcje ekspertów, były zatrudnione wcześniej w Fundacji na podstawie umowy o pracę na czas nieokreślony, a w ramach projektów podpisano z nimi umowy zlecenia na konkretne czynności w ramach projektu. Dodatkowo, osoby te były wskazane

imiennie w ofercie Fundacji w opisie zasobów kadrowych zaangażowanych w realizację projektu.

W toku kontroli okazano potwierdzenie uzyskane drogą elektroniczną (email) od pracownika NIW, w którym potwierdza on brak konieczności przeprowadzania procedur konkurencyjnych przy wyborze ekspertów, jeżeli funkcje te są powierzane osobom zatrudnionym już przez Fundację.

(akta kontroli str. 1461-1466, 1526-1551)

Najwyższa Izba Kontroli zwraca uwagę, że w umowie o realizację zadania publicznego wskazano precyzyjnie, że w przypadku braku wewnętrznych procedur wyboru dostawców towarów i usług powyżej 5 tys. zł należy przeprowadzić rozeznanie rynku, a w przypadku przekraczającym 50 tys. zł procedurę zapytania ofertowego. W Fundacji obowiązywała procedura wyboru zewnętrznych wykonawców i dostawców towarów i usług, w której określono, że w przypadku zamówień o wartości od 20 tys. zł do 50 tys. zł netto należy przeprowadzić i udokumentować rozeznanie rynku, natomiast dla zamówień przekraczających szacunkową wartość 50 tys. zł netto należy przeprowadzić procedurę wyboru zgodnie z zasadą konkurencyjności. Procedury te nie zostały zastosowane i umowy zlecenia zostały zawarte z „wolnej ręki”. Umowa zawarta z NIW przewiduje enumeratywnie wyliczone odstępstwa od stosowania zasady konkurencyjności i istotnie wskazano w niej przypadek zatrudnienia pracowników na podstawie umowy o pracę oraz wskazanie konkretnych wykonawców usług i dostaw we wniosku o dofinansowanie. Jednakże, odstępstwa te znalazły by zastosowanie w przedmiotowej sytuacji, gdyby eksperci ds. wsparcia samorządów i młodzieżowych rad zostali zatrudnieni na umowy o pracę, a nie umowy zlecenia. Bez znaczenia dla omawianego przypadku jest fakt, że osoby te były już wcześniej zatrudnione na umowę o pracę w Fundacji. Nie doszło do powierzenia im dodatkowych zadań w ramach projektu w istniejących już stosunkach pracy. Natomiast co do wskazania konkretnych wykonawców usług we wniosku o dofinansowanie, to zastrzeżono, aby nie byli oni powiązani osobowo lub kapitałowo z Fundacją. Ponadto, wskazane przez Fundację w ofercie osoby, nie zostały wprost i konkretnie wskazane jako mające pełnić w projekcie funkcje ekspertów ds. samorządów i rad młodzieżowych. Wskazano je ogólnie jako zasób kadrowy Fundacji.

IV. Uwagi i wnioski

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK, przedstawia następujące uwagi i wnioski:

Uwagi	Najwyższa Izba Kontroli nie formułuje uwag.
Wnioski	1. Wprowadzenie do wzoru umów zawieranych z grantobiorcami wszystkich elementów i zapisów wymaganych przez NIW-CRSO.2. Opracowanie procedur umożliwiających opis i weryfikację dokumentów księgowych, zgodnie z wymogami ustawy o rachunkowości oraz umową zawartą z NIW-CRSO.3. Zapewnienie przeprowadzania konkursów grantowych i przyznawania dotacji z zachowaniem zasad ustalonych w opracowanym regulaminie.

4. Stworzenie mechanizmów zapewniających dochowanie zasady konkurencyjności przy udzielaniu zamówień na dostawy i usługi w ramach realizacji przedmiotowego zadania publicznego.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne sporządzono w postaci elektronicznej z użyciem kwalifikowanych podpisów elektronicznych.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje *prawo zgłoszenia* na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do Dyrektora Delegatury NIK w Krakowie. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykorzystania
uwag i wykonania
wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK należy poinformować Najwyższą Izbę Kontroli, w terminie 21 od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Kraków, 23 kwietnia 2025 r.

Kontroler

Maciej Sarliński

specjalista kontroli państwowej

/podpisano elektronicznie/

Najwyższa Izba Kontroli

Delegatura w Krakowie

Dyrektor

Janusz Klimek

/podpisano elektronicznie/